

AP Latin Gallic War Book 6

Chapter 13

In omni Gallia eorum hominum, qui aliquo
sunt numero atque honore, genera sunt duo. Nam
plebes paene servorum habetur loco, quae nihil
audet per se, nullo adhibetur consilio.

Plerique, cum aut aere alieno aut magnitudine
tributorum aut iniuria potentiorum premuntur, sese
in servitatem dicant nobilibus: in hos eadem omnia
sunt iura, quae dominis in servos. Sed de his
duobus generibus alterum est druidum, alterum
equitum. Illi rebus divinis intersunt,
sacrificia publica ac privata procurant,
religiones interpretantur: ad hos magnus
adulescentium numerus disciplinae causa concurrat,
magnoque hi sunt apud eos honore. Nam fere de
omnibus controversiis publicis privatisque
constituunt, et, si quod est admissum facinus,
si caedes facta, si de hereditate, de finibus
controversia est, idem decernunt, praemia
poenasque constituunt; si qui aut privatus aut
populus eorum decreto non stetit, sacrificiis

interdicunt. Haec poena apud eos est gravissima.

Quibus ita est interdictum, hi numero impiorum ac sceleratorum habentur, his omnes decedunt, aditum sermonemque defugiunt, ne quid ex contagione incommodi accipiant, neque his petentibus ius redditur neque honos ullus communicatur. His autem omnibus druidibus praeest unus, qui summam inter eos habet auctoritatem. Hoc mortuo aut si qui ex reliquis excellit dignitate succedit, aut, si sunt plures pares, suffragio druidum, nonnumquam etiam armis de principatu contendunt. Hi certo anni tempore in finibus Carnutum, quae regio totius Galliae media habetur, considunt in loco consecrato. Huc omnes undique, qui controversias habent, conveniunt eorumque decretis iudiciisque parent. Disciplina in Britannia reperta atque inde in Galliam translata esse existimatur, et nunc, qui diligentius eam rem cognoscere volunt, plerumque illo discendi causa proficiscuntur.

Chapter 14

Druides a bello abesse consuerunt neque

tributa una cum reliquis pendunt; militiae
vacationem omniumque rerum habent immunitatem.
Tantis excitati praemiis et sua sponte multi in
disciplinam conveniunt et a parentibus
propinquisque mittuntur. Magnum ibi numerum
versuum ediscere dicuntur. Itaque annos nonnulli
vicenos in disciplina permanent. Neque fas esse
existimant ea litteris mandare, cum in reliquis
fere rebus, publicis privatisque rationibus
Graecis litteris utantur. Id mihi duabus de causis
instituisse videntur, quod neque in vulgum
disciplinam efferri velint neque eos, qui discunt,
litteris confisos minus memoriae studere: quod
fere plerisque accidit, ut praesidio litterarum
diligentiam in perdiscendo ac memoriam remittant.
In primis hoc volunt persuadere, non interire
animas, sed ab aliis post mortem transire ad
alios, atque hoc maxime ad virtutem excitari
putant metu mortis neglecto. Multa praeterea de
sideribus atque eorum motu, de mundi ac terrarum
magnitudine, de rerum natura, de deorum
immortalium vi ac potestate disputant et iuventuti

---

tradunt.

Chapter 15

Alterum genus est equitum. Hi, cum est usus
atque aliquod bellum incidit (quod fere ante
Caesaris adventum quotannis accidere solebat, uti
aut ipsi iniurias inferrent aut illatas
propulsarent), omnes in bello versantur, atque
eorum ut quisque est genere copiisque amplissimus,
ita plurimos circum se ambactos clientesque habet.

Hanc unam gratiam potentiamque noverunt.

Chapter 16

Natio est omnis Gallorum admodum dedita
religionibus, atque ob eam causam, qui sunt
adfecti gravioribus morbis quique in proeliis
periculisque versantur, aut pro victimis homines
immolant aut se immolatuos vovent administrisque
ad ea sacrificia druidibus utuntur, quod, pro vita
hominis nisi hominis vita reddatur, non posse
deorum immortalium numen placari arbitrantur,
publiceque eiusdem generis habent instituta
sacrificia. Alii immani magnitudine simulacra
habent, quorum contexta viminibus membra vivis

---

hominibus complent; quibus succensis circumventi
flamma exanimantur homines. Supplicia eorum qui
in furto aut in latrocinio aut aliqua noxia sint
comprehensi gratiora dis immortalibus esse
arbitrantur; sed, cum eius generis copia defecit,
etiam ad innocentium supplicia descendunt.

Chapter 17

Deum maxime Mercurium colunt. Huius sunt
plurima simulacra: hunc omnium inventorem artium
ferunt, hunc viarum atque itinerum ducem, hunc ad
quaestus pecuniae mercaturasque habere vim maximam
arbitrantur. Post hunc Apollinem et Martem et
Iovem et Minervam. De his eandem fere, quam
reliquae gentes, habent opinionem: Apollinem
morbos depellere, Minervam operum atque
artificiorum initia tradere, Iovem imperium
caelestium tenere, Martem bella regere. Huic,
cum proelio dimicare constituerunt, ea quae bello
ceperint plerumque devovent: cum superaverunt,
animalia capta immolant reliquasque res in unum
locum conferunt. Multis in civitatibus harum
rerum exstructos tumulos locis consecratis

conspicari licet; neque saepe accidit, ut
neglecta quispiam religione aut capta apud se
occultare aut posita tollere auderet,
gravissimumque ei rei supplicium cum cruciatu
constitutum est.

Chapter 18

Galli se omnes ab Dite patre prognatos
praedicant idque ab druidibus proditum dicunt.
Ob eam causam spatia omnis temporis non numero
dierum sed noctium finiunt; dies natales et mensum
et annorum initia sic observant ut noctem dies
subsequatur. In reliquis vitae institutis hoc
fere ab reliquis differunt, quod suos liberos,
nisi cum adoleverunt, ut munus militiae sustinere
possint, palam ad se adire non patiuntur filiumque
puerili aetate in publico in conspectu patris
adsistere turpe ducunt.

Chapter 19

Viri, quantas pecunias ab uxoribus dotis
nomine acceperunt, tantas ex suis bonis
aestimatione facta cum dotibus communicant.
Huius omnis pecuniae coniunctim ratio habetur

fructusque servantur: uter eorum vita superarit,
ad eum pars utriusque cum fructibus superiorum
temporum pervenit. Viri in uxores, sicuti in
liberos, vitae necisque habent potestatem; et cum
paterfamiliae illustriore loco natus decessit,
eius propinqui conveniunt et, de morte si res in
suspicionem venit, de uxoribus in servilem modum
quaestionem habent et, si compertum est, igni
atque omnibus tormentis excruciatas interficiunt.
Funera sunt pro cultu Gallorum magnifica et
sumptuosa; omniaque quae vivis cordi fuisse
arbitrantur in ignem inferunt, etiam animalia, ac
paulo supra hanc memoriam servi et clientes, quos
ab eis dilectos esse constabat, iustis funeribus
confectis una cremabantur.

Chapter 20

Quae civitates commodius suam rem publicam
administrare existimantur, habent legibus sanctum,
si quis quid de re publica a finitimis rumore aut
fama acceperit, uti ad magistratum deferat neve
cum quo alio communicet, quod saepe homines
temerarios atque imperitos falsis rumoribus

terreri et ad facinus impelli et de summis rebus
consilium capere cognitum est. Magistratus quae
visa sunt occultant quaeque esse ex usu
iudicaverunt multitudini produnt. De re publica
nisi per concilium loqui non conceditur.
